

LIKKUTEI TORAH • SHIR HASHIRIM • MAAMAR 28

הסבי עיניך וגו'

« Détourne tes yeux »

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/likutei-torah/shir-hashirim/28/

1 הסבי עיניך וגו'. והענין דהנה הצדיקים נקראו עיני ה' כמ"ש עין ה' אל יראיו וכתוב יצרנהו כאישון עינו.

«Détourne tes yeux», etc. L'explication est la suivante: voici que les justes sont appelés «les yeux de Havaya», comme il est écrit: «L'œil de Havaya veille sur ceux qui Le craignent», et il est écrit: «Il l'a gardé comme la pupille de son œil.»

והנה העינים הם בחי' פנים ששם עיקר החיות ראייה שמיעה וגם במקום שאדם רואה שם מחשבתו משא"כ בחי' אחוריים אין שם רק חיות מועט מה שנלקח מהארה וזיו שבפנים

Or, les yeux relèvent du niveau du «visage» (panim), car c'est là que se trouve l'essentiel de la force vitale: la vue [et] l'ouïe; de plus, là où une personne regarde se trouve sa pensée. En revanche, au niveau du dos (a'horayim), il n'y a qu'une faible force vitale, celle qui provient de l'illumination et du rayonnement présents dans le visage;

והוא ענין השערות שאחורי עורף שהוא רק התפשטות הארה וזיו בלבד מן החיות שבפנים כמ"כ [כמו כן] ענין ישראל שהם בחי' פנים ששם ראייה ושמיעה עיני ה' משוטטות כו'

c'est là le sens des cheveux à l'arrière de la nuque: ils ne sont que le prolongement de la seule illumination et du seul rayonnement de la force vitale présente dans le visage. Il en va de même pour Israël, qui relève du niveau du «visage», où se trouvent la vue et l'ouïe: «les yeux de Havaya parcourent», etc.,

כדכתיב יאר ה' פניו אליך היינו שה' מאיר להם לישראל שיהיה להם בחי' פנים ורצון ותשוקה אליו ית' comme il est écrit: «Que Havaya fasse rayonner Son visage vers toi»; c'est-à-dire que D.ieu fait rayonner Sa lumière sur eux, sur Israël, afin qu'ils aient le niveau du «visage», ainsi qu'une volonté et une aspiration vers Lui, qu'Il soit béni.

(וכמ"ש לך אמר לבי בקשו פני שיהיה גילוי פנימית הלב והיינו ע"י את פניך הוי' אבקש כמ"ש כמ"א ע"פ כי תצא כו' וזהו כמים הפנים לפנים כו')

(Comme il est écrit: «À cause de Toi, mon cœur a dit: "Recherchez Mon visage"»: que la dimension intérieure du cœur se dévoile; et cela se fait par «C'est Ton visage, Havaya, que je rechercherai», comme cela est expliqué ailleurs à propos du verset «Lorsque tu sortiras», etc. C'est là le sens de: «Comme l'eau reflète le visage au visage», etc.)

ומ"ש אח"כ עוד ישא ה' פניו היינו אף גם אם לפעמים עוונות מבדילים שאין לנו בחי' פנים עכ"ז [עם כל זה] ה' בטובו עושה לנו בחי' פנים אף בלי דעת כלל וזהו ישא ה' פניו אליך כו'

Et ce qui est écrit ensuite, en outre : « Que Havaya élève Son visage », signifie que même si, parfois, les fautes créent une séparation, de sorte que nous n'avons pas le niveau du « visage », Dieu, dans Sa bonté, nous accorde néanmoins ce niveau du « visage », même sans que nous en ayons la moindre conscience. C'est là le sens de : « Que Havaya élève Son visage vers toi », etc.

(וכמ"ש במ"א שבחי' ישא הוא העלאה למעלה לבחי' שאין שם בחי' אחוריים כלל שהוא למעלה מבחי' צמצום ולכן משם יומשך יתר שאת לישא ולהמשיך בחי' פנים אף גם בשעה שאין לנו בחי' פנים

(Comme cela est expliqué ailleurs : le niveau de « l'élévation » (yissa) consiste à élever vers un niveau où le niveau du dos n'existe absolument pas, au-dessus du niveau du tsimtsoum (contraction) ; c'est pourquoi, de là, sera attiré un « surcroît d'élévation » (yeter se'et), afin d'élever et d'attirer le niveau du « visage », même au moment où nous n'avons pas le niveau du « visage »,

וכמאמר פנים אין לנו פניך לחלות ובחי' ראשונה נמשך ע"י מצות התורה וזהו את פניך הוי' אבקש והבי' ע"י מצות דרבנן כמ"ש בגמרא והם מדקדקים עד כזית כו')

comme le dit le piyout : « Nous n'avons pas de visage ; [nous venons] implorer Ton visage. » Le premier niveau est attiré par les commandements de la Torah, et c'est là le sens de : « C'est Ton visage, Havaya, que je rechercherai » ; le second l'est par les commandements des Sages, comme le dit la Guemara : « Et ils sont scrupuleux [envers eux-mêmes] jusqu'à la mesure d'une olive », etc.)

והנה פרעה אותיות הערף דהיינו שאין לו בחינת פנים כלל וכל החיות שלו הוא רק מאחוריים כמאן דשדי בתר כתפוי

Or, Pharaon [a] les lettres de ha-oref, « la nuque » : autrement dit, il n'a absolument aucun niveau de « face », et toute sa force vitale ne lui vient que de l'arrière, « comme quelqu'un qui jette [quelque chose] derrière ses épaules ».

וז"ש [וזהו שכתוב] עשו אחי איש שעיר אף בהיותו אחי בקבלת הארה וזיו מעט מהקדושה הוא רק מבחי' שערות שהוא אחורי עורף ולא בחי' פנים כלל.

Et c'est là le sens de ce qui est écrit : « Essav, mon frère, est un homme velu » : même en tant que « mon frère », lorsqu'il reçoit un peu d'illumination et de rayonnement de la sainteté, il ne les reçoit que du niveau des cheveux, qui se trouve derrière la nuque, et non du tout du niveau de la « face ».

2 וזהו עבדים היינו לפרעה כוי ויוציאנו כוי בבחי' פנים ולכן כ"א [כל אחד / כל אחת] מישראל הרצון שלו תמיד לדבקה בה' אחד ואינו רוצה בשום אופן ליפרד ממנו ואף בעת עסקו במו"מ [במשא ומתן] הוא רק בחי' שכחה שהוא ג"כ בחי' אחרים.

Et c'est là le sens de «Nous étions esclaves de Pharaon», etc., «et Il nous fit sortir», etc., au niveau de la «face». C'est pourquoi la volonté de chacun en Israël est toujours de s'attacher au Dieu unique, et il ne veut en aucune manière s'en séparer ; même lorsqu'il est occupé à ses affaires, ce n'est que le niveau de l'oubli, qui est lui aussi le niveau du «dos».

שהרי אף כשנזכר בעת עסקו על ה' אחד יתעורר לבבו מאד לה' אחד וזהו ומי כעמך כישראל גוי אחד בארץ אף בהיותו בחי' ארץ הוא גוי אחד

Car, même lorsqu'il se souvient du D.ieu unique au cours de ses affaires, son cœur s'éveille vivement vers le D.ieu unique. C'est là le sens de : «Et qui est comme Ton peuple, comme Israël, nation unique sur la terre» : même lorsqu'il se trouve au niveau de la «terre», il est une «nation unique».

(ועמ"ש ע"פ שובה ישראל כוי בהיותו קרוב כוי החזרת פב"פ [פנים בפנים]) ומה שנדמה לנו שאינו כן הוא רק מחמת רוח שטות כוי.

(Voyez aussi ce qui est expliqué sur le verset «Reviens, Israël», etc., au sujet de «lorsqu'Il est proche», etc., et du rétablissement de la relation «face à face».) Et si cela nous semble ne pas être ainsi, c'est uniquement à cause d'un esprit de folie, etc.

וזהו סמכוני באשיות דהנה בזמן הבית היה הקב"ה עמנו פב"פ [פנים בפנים] בלי שום מסך מבדיל (עמ"ש בפסוק כי ההרים ימושו) וה"ע [וזהו ענין] אהבה בתענוגים משא"כ עכשיו בגלות מחיצה של ברזל מפסקת כוי

Et c'est là le sens de «Soutenez-moi avec des cruches» : en effet, à l'époque du Temple, le Saint béni soit-Il était avec nous face à face, sans aucun écran de séparation (voyez ce qui est expliqué sur le verset «Car les montagnes s'éloigneront»), et c'est là l'amour dans les délices. En revanche, à présent, en exil, une cloison de fer s'interpose, etc.

ונק' חולת אהבה שנחלשו חושי האהבה ואומרים על מר מתוק מפני שאין לנו טעם וריח כמ"ש טעמו וראו כי טוב ה' כוי טועמיה חיים זכו טוב ה' לכל

Elle est appelée «malade d'amour», car les sens de l'amour se sont affaiblis et l'on appelle l'amer doux, parce que nous n'avons ni goût ni parfum, comme il est écrit : «Goûtez et voyez que Havaya est bon», etc. ; «ceux qui en goûtent méritent la vie» ; «Havaya est bon pour tous».

ולכן אף שבעת התפלה יש לכל אי בחי פנים להשתוק ק מאד לדבקה בה' אחד עכ"ז [עם כל זה] בעת עסקו
במו"מ [במשא ומתן] הוא בהסתר פנים מה' אחד

C'est pourquoi, bien qu'au moment de la prière chacun ait le niveau de la «face», avec un désir ardent de s'attacher au D.ieu unique, néanmoins, lorsqu'il est occupé à ses affaires, il se trouve dans un état où la face du D.ieu unique est cachée.

(וזהו יונתי בסתר המדרגה כי יונתי הוא כמ"ש עיניך יונים בחי פנים ועכשיו הוא בסתר המדרגה כו')

(Et c'est là le sens de «Ma colombe, dans la cachette des degrés»: car «ma colombe» désigne, comme il est écrit, «tes yeux sont des colombes», le niveau de la «face», et à présent elle se trouve «dans la cachette des degrés», etc.)

ואף בלימוד התורה בפשטים גשמיים שנתלבשה התורה בהשתלשלות רבות ושונות ג"כ אין לו בחי פנים ודביקות לה' אחד מפני מחיצה המפסקת עתה להיות בחי חולת אהבה

Même dans l'étude de la Torah selon ses sens simples et matériels, où la Torah s'est revêtue au fil de nombreux degrés d'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), il n'a pas non plus le niveau de la «face» ni celui de l'attachement au D.ieu unique, à cause de la cloison qui s'interpose à présent; il se trouve ainsi au niveau de la «maladie d'amour».

ולכן מבקשת סמכוני באשישות גרבי יין המשומר שהוא בחי המקיים ומחזק את האהבה כל תמוט

C'est pourquoi elle demande : «Soutenez-moi avec des flacons» : des cruches de vin gardé, qui constituent le niveau qui soutient et affermit l'amour, afin qu'il ne vacille pas ;

(וכמ"ש בד"ה חכלילי עינים מיין ממה שטועם יינה של תורה פנימי [פנימיות / פנימית] התורה נכנס יין
יצא סוד הוא גילוי בחי אהבה רבה כו' ונעשה חכלילי עינים התלהבות האהבה וגם חכלילי חיך
הטועם כו')

(comme cela est expliqué dans le discours qui commence par «Ses yeux sont rouges de vin» : ce que l'on goûte du vin de la Torah, de la dimension intérieure de la Torah, fait que «le vin entre, le secret sort» ; c'est la révélation du niveau du «grand amour» (ahava rabba), etc. ; et l'on devient «rouge des yeux», embrasé par l'amour, et aussi «chachlili» : le palais qui goûte, etc.)

רק תמיד יהיה בבחי' כלה כלתה נפשי לה' אחד וזהו בקשת כנס"י [כנסת ישראל] סמכוני באשיות שע"י
יהי [יהיה] תמיד עיני אל ה' ולא לעסוק כלל בדברים תחתונים.

mais plutôt qu'elle demeure constamment au niveau de l'extase, « mon âme expire pour le Dieu unique ». Telle est la demande de la Congrégation d'Israël (Knesset Israël) : « Soutenez-moi avec des flacons », afin que, grâce à cela, « mes yeux soient toujours tournés vers Havaya », sans s'occuper aucunement des choses inférieures.

וע"ז משיב לה הקב"ה הסבי עיניך וגו' (בפ' ויחי דרמ"ז א' קדושים פ"ד א' וברכות כשה"ש [בשיר השירים])
כי עם היות שזהו בחי' גדולה

À cela, le Saint béni soit-Il lui répond : « Détourne tes yeux », etc. (dans Parshas Vayechi, 247a ; Kedoshim, 84a ; et dans le Midrash Rabbah sur le Cantique des Cantiques). Car, bien qu'il s'agisse d'un niveau élevé,

אבל זה צ"ל לפי שעה בשעת התפלה בחי' לאסתכלא ביקרא דמלכא אבל אח"כ צ"ל בבחי' שוב
והוא תכלית הבריאה

cela ne doit pourtant être que momentané, au moment de la prière, au niveau de « contempler la gloire du Roi » ; mais ensuite, il faut être au niveau du « retour » (chov), et c'est là le but de la création.

כי בשביל הרצוא בחי' חכלילי עינים כו' לא היה צריך להיות ירידת והתלבשות הנשמה למטה כי
למעלה הרצוא יותר.

Car, pour le « mouvement d'élan » (ratso), le niveau de « rouge des yeux », etc., il n'aurait pas été nécessaire que l'âme descende et s'incarne ici-bas, car, là-haut, le ratso est plus grand.

3 ואין זה תכלית העבודה וכמ"ש במ"א ע"פ כי תבואו אל ארץ מושבותיכם. אלא צ"ל בחינת רצוא ושוב
אם רץ לבך שוב לאחד

Et tel n'est pas le but du service [divin], comme cela est expliqué ailleurs à propos du verset : « Lorsque vous viendrez dans le pays où vous résiderez. » Il faut plutôt le niveau de ratso et chov (élan et retour) : « Si ton cœur s'élance, retourne vers l'Un. »

דהיינו כשמתעורר אהוי"ר [אהבה ויראה] ורצון להדבק בה' אחד שוב לאחד להיות לו דירה בתחתונים להמשיך אלהות

C'est-à-dire que lorsque sont éveillés l'amour et la crainte, ainsi que le désir de s'attacher au D.ieu unique, il faut «retourner vers l'Un», afin qu'Il ait une demeure dans les mondes inférieurs et que la divinité y soit attirée.

בזה העולם דוקא ע"י לימוד התורה בענינים הגשמיים באו"ה [באיסור והיתר] ודיני ממונות ומעשה הצדקה וגמ"ח [וגמילות חסדים] ותפלה בכוונה עדי"ז יהיה עיקר העבודה ולא בבחי' רצוא בלבד.

Dans ce monde précisément, par l'étude de la Torah portant sur les réalités matérielles, sur les lois du permis et de l'interdit et sur les lois pécuniaires, par la pratique de la charité et des actes de bonté (guemilout hassadim), ainsi que par la prière avec intention. C'est ainsi que doit se déployer l'essentiel du service, et non dans le seul niveau de ratso.

וזהו הסבי עיניך שלא להיות הכל בבחי' רצוא בלבד וזהו מנגדי כמבואר בפ' אחרי (דע"ט ב') בענין שרפים עומדים ממעל לו.

C'est là le sens de «Détourne tes yeux»: tout ne doit pas se situer dans le seul niveau de ratso. Et c'est le sens de «de Moi» (minegdi), comme cela est expliqué dans la parachat A'harei (79b), au sujet des «Séraphim qui se tenaient au-dessus de Lui».

ועמ"ש בד"ה וישלח יעקב בענין בן עזאי שהם הרהיבוני פי' לשון גדולה וכמ"ש והתגדלתי כו'

Et voyez ce qui est expliqué dans le discours commençant par «Et Yaakov envoya», au sujet de Ben Azaï. «Car ils m'ont submergé» (hirhivouni) exprime une idée de grandeur, comme il est écrit: «Et Je me magnifierai», etc.

כי בחי' רצוא הנ"ל נמשך מההתבוננות בגדולת ה' איך שלגדולתו אין חקר וכולא קמ"י [קמיה] כלא חשיבי ולכן ירצה ויחפוץ להתכלל למעלה ולא להיות למטה.

Car le niveau de ratso mentionné précédemment découle de la méditation sur la grandeur de D.ieu: «Sa grandeur est insondable» et «tout est considéré devant Lui comme rien». C'est pourquoi il voudra et désirera être absorbé en haut, et non demeurer en bas.

אך רצונו ית' דוקא להיות לו דירה בתחתונים כי במקום גדולתו שם אתה מוצא ענותנותו משא"כ בחי' רצוא לבד הוא בחי'

Mais Sa volonté, béni soit-Il, est précisément d'avoir une demeure dans les mondes inférieurs, car «au lieu de Sa grandeur, là vous trouvez Son humilité». En revanche, le seul niveau de ratso est le niveau de...

הרהיבונני בחי' גאה וגדלות להתעלות למעלה מבלי שיהיה בחי' הדירה בתחתונים הנקי ענותנותו וכמ"ש אשרה לה' בחי' רצוא כי גאה גאה בחי' רוממות כו'.

«Ils m'ont submergé» (hirhivouni) : le niveau de l'exaltation et de la grandeur, qui consiste à s'élever vers le haut sans qu'existe le niveau de la demeure dans les mondes inférieurs, appelé «Son humilité». Et comme il est écrit : «Je chanterai pour Havaya» : le niveau de ratso ; «car Il est exalté, exalté» : le niveau de l'élévation, etc.

4 והוא בחי' ועבד הלוי הוא להתעלות מעלמא דאתגליא לעלמא דאתכסיא הנקי הוא בחי' אתה הוא הי' לבדך

Et c'est le niveau de «Et le Lévi servira — lui» (ve'avad haLevi hou) : s'élever du monde révélé (alma de'isgalya) au monde caché (alma de'iskasya), appelé «Lui» (hou), le niveau de «Toi, Havaya, Tu es seul».

ולכן היה עבודת הלוי לשורר כו' אבל הלויים היו כפופים לכ הנם כמ"ש וילוו עליך וישרתוך
C'est pourquoi le service des Lévi'im consistait à chanter, etc. Mais les Lévi'im étaient subordonnés aux Cohanim (prêtres), comme il est écrit : «Ils seront rattachés à toi et te serviront.»

כי העיקר הוא ההמשכה שאח"כ בחי' שוב כו' וגם ניגון הלויים היה בבחי' רצוא ושוב

Car l'essentiel est l'influx qui vient ensuite, le niveau du chov, etc. Et le nigoun des Lévi'im lui-même relevait aussi du ratzo et du chov.

ולכן והניף אותם אהרן כו' להמתיק הגבורות בחסדים. כי בחי' השוב זהו אמיתית גדולתו יותר וכמאמר וענוה גדולה מכולם.

C'est pourquoi «Aharon les agitera», etc., afin d'adoucir les Guevourot (forces de retenue) par les 'Hassadim (bontés). Car le niveau du chov exprime, plus encore, la véritable grandeur de D.ieu, comme le dit l'adage : «Et l'humilité est plus grande que toutes les autres.»

5 ותדע שהוא כן שהרי נאמר רם על כל כו' מי כה' אלקינו כו' המשפילי כו'

Et vous pouvez savoir qu'il en est bien ainsi, car il est dit : « Élevé au-dessus de tout », etc., « Qui est comme Havaya notre D.ieu », etc., « qui s'abaisse », etc.

פ'י שעכו"ם [שעובדי כוכבים ומזלות] מנשאים ג"כ אותו ומפני רוב התנשאותם אותו דקרו ליה אלהא דאלהיא הגבה למעלה הם ממעטים המשכת אלהותו בזה העולם כי אומרים שזהו השפלה אצלו להשגיח למטה.

Cela signifie que les idolâtres aussi L'élèvent ; et, parce qu'ils L'élèvent si haut — car ils L'appellent « le D.ieu des dieux », élevé dans les hauteurs —, ils diminuent le dévoilement de Sa divinité dans ce monde-ci. En effet, ils disent que veiller sur ce qui est en bas constituerait pour Lui un abaissement.

אבל באמת מי כה' אלקינו המגביה לשבת יותר מן הרוממות שהם מחשבים כי הם סוברים שההתהוות ממנו ית' ע"ד עילה ועלול ושיש רבוי השתלשלות עילה ועלול כך עד שנתהווה עולם השפל.

Mais, en vérité, « Qui est comme Havaya notre D.ieu, qui siège dans les hauteurs » : Il est plus élevé encore que la grandeur qu'ils Lui attribuent. Car ils pensent que la venue à l'existence à partir de Lui, béni soit-Il, se fait selon le principe de la cause et de l'effet, et qu'il existe un grand nombre de maillons dans l'enchaînement descendant (hichtalchelout) des causes et des effets, tant et tant, jusqu'à ce que le monde inférieur soit venu à l'existence.

6 ולכן הוא השפלה לעילה וסבה ראשונה להשפיל א"ע [את עצמו] כ"כ [כל כך] למטה ועל כן סוברים שאינו משגיח למטה כו'

Et c'est donc un abaissement pour la Cause et la Raison premières que de s'abaisser Lui-même si bas ; c'est pourquoi ils pensent qu'Il ne veille pas sur ce qui est en bas, etc.

אבל באמת שהוא ית' למעלה מעלה מבחי' זו דעילה ועלול כי הוא ית' בחי' סכ"ע [סובב כל עלמין] ואצלו תית' הח"ע [החכמה עילאה] ועשייה גשמיות שניהן שוין א"כ

Mais, en vérité, Lui, béni soit-Il, est très, très au-dessus de ce niveau de cause et d'effet, car Il est le niveau de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin), et, pour Lui, béni soit-Il, la 'Hokhma supérieure ('Hokhma Ila'a) et le Monde physique d'Assiya (Action) sont tous deux égaux. Dès lors,

כמו שמשגיח בח"ע [בחכמה עילאה] כך ממש משגיח בעשיה הגשמיות ובכל מעשה האדם הלוכו ושבתו וקומו וכל צרכיו כו'

de même qu'Il veille sur la 'Hokhma supérieure, Il veille tout autant sur le monde physique d'Assiya, ainsi que sur tous les actes de l'homme : sa marche, le fait qu'il s'assoie et qu'il se lève, et tous ses besoins, etc.

וזהו וענוה גדולה מכולם והיינו כי גאה גאה שרוממותו יותר מבח"י גאה וגדולה והיינו המשפיל לראות בשמים ובארץ.

Et c'est là le sens de «Et l'humilité est plus grande que toutes les autres qualités». Et c'est là le sens de «car Il est exalté, exalté» : Sa grandeur dépasse le niveau de l'exaltation et de la grandeur. Et c'est là le sens de «qui s'abaisse pour regarder dans les cieux et sur la terre».

7 ומה נשכיל ג"כ בדרך העבודה שאם העבודה רק בבח"י רצוא לבד להתכלל למעלה זהו שהם הרהיבוני שגדולתו ית' למעלה ואין זה

Et de là, nous comprendrons également, concernant la voie du service [divin], que si le service consiste uniquement en ratzo, afin d'être absorbé en haut, cela correspond à «car elles M'ont subjugué» : c'est-à-dire que Sa grandeur, béni soit-Il, est en haut. Or, cela n'est pas [ainsi]

רק מצד בח"י ממכ"ע [ממלא כל עלמין] והשתלשלות עילה ועלול בבח"י זו שייך לומר כן שגדולתו מתגלה למעלה יותר

sauf du point de vue du niveau de la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin) et de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), selon le principe de cause à effet; à ce niveau, on peut dire que Sa grandeur se révèle davantage en haut,

אבל באמת בבח"י סוכ"ע מעלה ומטה שוין ולכן עיקר העבודה דוקא בבח"י שוב בלימוד התורה בענינים גשמיים וצדקה וגמ"ח [וגמילות חסדים] בפועל ממש

mais, en vérité, au niveau de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin), le haut et le bas sont égaux. C'est pourquoi l'essentiel du service relève précisément du niveau de chov : l'étude de la Torah portant sur des sujets matériels, ainsi que la charité et les actes de bonté (gemilout hassadim) accomplis concrètement.

וזהו מאמר הקב"ה לכנ"י [לכנסת ישראל] שלא תהיה רק בבחי' רצוא לכד רק הסבי עיניך מנגדי ותהי' [ותהיה] עבודתך בדברים תחתונים להמשיך אלהות למטה וזהו ואל אישך תשוקתך והוא ימשול בך

Telle est la parole du Saint béni soit-Il à l'Assemblée d'Israël (Knesset Israël) : elle ne doit pas se limiter au niveau de ratzo, mais plutôt : « Détourne de Moi tes yeux » ; que ton service porte sur les réalités inférieures, afin d'attirer la divinité ici-bas. Telle est aussi la signification de : « Et vers ton mari ira ton désir, et lui dominera sur toi. »

וזהו יתגדל ויתקדש כו' בעלמא די ברא כו' שלפי שהוא ית' קדוש ומובדל מכל העולמות ע"כ יומשך גילוי אלקותו בעוה"ז הגשמי כו'

Telle est la signification de : « Qu'Il soit magnifié et sanctifié... dans le monde qu'Il a créé... » : parce qu'Il est, béni soit-Il, saint et séparé de tous les mondes, la révélation de Sa divinité sera donc attirée jusque dans ce monde matériel...

וכמ"ש במ"א בפ"י המלך הגדול והקדוש בשמים ובארץ המלך הגדול היינו בחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] אבל הקדוש הוא סוכ"ע ולכן הוא בשמים ובארץ בהשואה א':

Comme il est expliqué ailleurs au sujet de l'expression « le grand et saint Roi dans les cieux et sur la terre » : « le grand Roi » désigne le niveau de la lumière qui remplit tous les mondes, tandis que « le saint » désigne le sovev kol almin ; c'est pourquoi Il est dans les cieux et sur la terre d'une manière égale.

8 שערך כעדר העזים. פ"י אם תאמר איך יתכן הדרך הזה לעסוק בעבודה בדברים תחתונים הלא ח"ו [חס ושלום] בהעמיק מחשבתו בדברים תחתונים ישאר בלא שום

« Tes cheveux sont comme un troupeau de chèvres. » Le sens est le suivant : si vous demandez comment cette voie est possible — s'adonner au service [divin] dans des domaines inférieurs —, assurément, à D.ieu ne plaise, lorsque la pensée s'approfondit dans des sujets inférieurs, on restera sans aucune

דביקות וקדושה כלל לה' אחד וע"ז אמר שערך כעדר העזים ששערות הם מותרות הגוף לא עצמיות הגוף ולכן איתא בזהר שבשערות העזים יש יניקה לחיצונים.

adhésion ni sainteté envers le D.ieu unique. C'est à ce sujet qu'Il dit : « Tes cheveux sont comme un troupeau de chèvres », car les cheveux sont un surplus du corps, non son essence ; aussi est-il dit dans le Zohar que les forces extérieures puisent leur nourriture dans les poils des chèvres.

(וכך כשעוסק בדברים תחתונים נופל מבחי' פנים הנז' [הנזכר] לעיל בבחי' אחוריים שמשם נמשך השערות והמותרות והוא ההתחכמות בעניני העולם ונקי מותר מוחין והוא בחי' כעדר העזים משא"כ מבחי' פנים אין מקום לשערות אלו כנ"ל וא"כ איך אמר הסבי עיניך כו')

(De même, lorsqu'on s'occupe de domaines inférieurs, on tombe du niveau du « visage » mentionné plus haut au niveau du « dos », d'où proviennent les cheveux et les surplus ; il s'agit de l'ingéniosité dans les affaires du monde, appelée « les surplus de l'intellect » (mosrei mochin), et c'est le niveau de « comme un troupeau de chèvres ». En revanche, au niveau du « visage », il n'y a pas de place pour de tels cheveux, comme indiqué plus haut. Dès lors, comment a-t-il pu dire : « Détourne tes yeux », etc.,

שלא להיות בבחינת רצוא כו' כ"א בבחי' שוב בעבודה בדברים תחתונים והלא מזה יוכל להיות נמשך בחי' שערך כו' דעם היות התומ"צ [התורה ומצות] הם אדרבה תכלית בחי' פנים כמ"ש באור פניך נתת לנו כו'

afin de ne pas demeurer dans le niveau de ratso, etc., mais plutôt dans celui de chov, en servant D.ieu dans les domaines inférieurs ? De là, assurément, peut découler le niveau de « tes cheveux », etc. Car, bien que la Torah et les mitsvot soient au contraire le niveau suprême du « visage », comme il est écrit : « Car, par la lumière de Ta face, Tu nous as donné », etc.,

אך כיון שנתלבשו בענינים גשמיים אשר הענינים גשמיים אלו הם בחי' אחוריים א"כ יוכל להיות נמשך אחר גשמיות הענינים ולכן אמרו האומר אין לי אלא תורה אפילו תורה אין לו ועמ"ש סד" להבין ענין הברכות בענין חותם בברוך)

pourtant, puisqu'ils sont revêtus de sujets matériels, et que ces sujets matériels relèvent du niveau du « dos », on peut être entraîné par leur matérialité. C'est pourquoi les Sages ont dit : « Celui qui affirme : "Je n'ai que la Torah" ne possède même pas la Torah. » Voir aussi ce qui est expliqué à la fin du discours intitulé « Pour comprendre le sens des bénédictions », au sujet de la conclusion par « Béni » (baroukh).)

אך ע"ז אמר שגלשו מהר גלעד גלישא תרגום קרחת גלישתא וכזהר פי ויחי (דרי"ז) מאן דגליש כו' ועמ"ש בד"ה כי תצא גבי וגלחה את ראשה.

Mais à cela, Il dit : « qui ont été rasés (galchou) depuis le mont Guilad ». Gelicha : le Targoum traduit « calvitie » (karachas) par glishta ; et dans le Zohar, parachat Vayé'hi (217) : « Celui qui rase », etc. Voir aussi ce qui est expliqué dans le discours intitulé « Lorsque tu sortiras », au sujet de « elle se rasera la tête ».

והיינו שאדרכה ע"י עסק התורה ומצות שהם עצמן מבחי' פנים לכן אף שנתלכשו בענינים גשמיים יש בכחן לדחות ולהעביר המותרי מוחין כשישים לבו לזה.

Cela signifie qu'au contraire, le fait de s'occuper de la Torah et des mitsvot, qui relèvent elles-mêmes du niveau du « visage », leur donne le pouvoir, bien qu'elles soient revêtues de sujets matériels, de repousser et d'éliminer les surplus de l'intellect, si l'on y prête attention.

וזה נמשך מהר הגלעד פי' שזה כבר נעשה בימי יעקב ולכן ששמו גלעד מחיצה הפסקת כדכתיב עד הגל הזה אם נסתר כו' שלא יתקרבו הקליפות להקדושה כשיתראה הגל הזה.

Et cela provient du mont Guilad. Le sens est que cela fut déjà établi à l'époque de Yaakov et de Lavan, qui donnèrent à Gal-Ed la fonction de cloison séparatrice, comme il est écrit : « Ce monticule est témoin », « si [quelqu'un] se cachait », etc., afin que les kelipot (écorces) ne s'approchent pas de la sainteté lorsque ce monticule est visible.

(והוא בחי' המסך המפסיק בין הקדושה לסט"א [לסטרא אחרא] בחי' חשמ"ל ושרשו מהמסך המפסיק בין אצי' לבריאה שע"י מסך זה לא יוכלו הקליפות להתקרב לקדושת האצילות שהוא אור התומ"צ [התורה ומצות])

(Et c'est le niveau de l'écran qui s'interpose entre la sainteté et la sitra a'hra (l'autre côté), le niveau du 'Hachmal ; sa racine est l'écran qui s'interpose entre le Monde d'Atsilout (Émanation) et [le Monde de] Béria (Création), car, grâce à cet écran, les kelipot ne peuvent s'approcher de la sainteté d'Atsilout, qui est la lumière de la Torah et des mitsvot.)

וענין הגל הזה בעבודה ומה שנק' הר הגלעד הוא מ"ש רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] רשעים נדמה להם כחוט השערה וצדיקים נדמה להם כהר ועמך כולם צדיקים פי' שכל איסור קטן נדמה להם כהר ומסך מבדיל בינו לבין קונו

Quant à ce monticule dans le service [divin], et au fait qu'il soit appelé mont Galaad, cela renvoie à ce que nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : « Aux méchants, cela semble aussi fin qu'un fil de cheveu, et aux justes, cela semble être une montagne » ; et « Ton peuple est entièrement composé de justes ». Cela signifie que toute petite interdiction leur semble être une montagne et un écran qui le sépare de son Créateur.

(וזה בא ונמשך מבחי' יראת חטא וענין יראת חטא הוא בחי' יראה הכלולה באהבה שמצד עוצם האהבה מתיירא מן החטא שלא ינתק חבל האהבה כו' ולכן נדמה לו כהר ומסך מבדיל ונקרא הר הגלעד שהוא מחיצה המפסקת כו'.

(Et cela provient du niveau de la crainte de fauter ; la crainte de fauter est le niveau de la crainte incluse dans l'amour : l'amour étant si intense, on craint de fauter, de peur que le lien de l'amour ne soit rompu, etc. C'est pourquoi cela lui semble être une montagne et un écran séparateur ; c'est appelé mont Galaad, une cloison qui s'interpose, etc.)

או הר הוא אהבה וחסד דקדושה שמזה נמשך יראת חטא להיות גל עד ומחיצה מפסקת בינו לסט"א [לסטרא אחרא] ועמ"ש מענין יראת חטא בד"ה ויקח קרח ובד"ה ראשי המטות ובד"ה אלה מסעי)

Ou bien, la « montagne » est l'amour et le 'Hessed de la sainteté, d'où découle la crainte de fauter, afin de devenir un gal-ed, un monticule-témoin, et une cloison qui s'interpose entre lui et la sitra a'hra. Voyez aussi ce qui est expliqué au sujet de la crainte de fauter dans le discours qui commence par « Korah prit », dans celui qui commence par « Les chefs des tribus », et dans celui qui commence par « Voici les étapes ».)

וממילא כשישים אל לבו כל הנל שהוא בחי' הר ומחיצה מפסקת אפילו עבירה קלה שבקלות ממילא לא ישאר ח"ו [חס ושלום] בעניני גשמיים בלי כוונת הלב המשכת אלהות בזה הדבור

Par conséquent, lorsqu'il prend à cœur tout ce qui précède, à savoir que même la plus légère des transgressions est le niveau d'une montagne et d'un écran séparateur, alors, de lui-même, il ne restera pas, à D.ieu ne plaise, dans les affaires matérielles sans y mettre l'intention du cœur : faire descendre la Divinité dans cette parole.

וזהו גליש למטרוניתא עייז העבודה כי הוא גלישת השערות דמטרוניתא ועמ"ש סד"ה ביום השמיני שלח גבי לפני קרתו כו'.

Et c'est là « il rase la Matronita » (gelish leMatronisa) par ce service, car il s'agit du rasage des cheveux de la Matronita (la Reine). Voyez aussi ce qui est expliqué à la fin du discours qui commence par « Le huitième jour, il envoya », à propos de « Devant son froid », etc.

גלעד הוא של אבנים כשהבית נופל ונעשה חורבה נק' גל כמ"כ [כמו כן] אבנים הם אותיות וכשהצירופי אותיות הם בדברים בטלים נעשה בית חורבה ולכן זהו הר ומסך מבדיל כו':

Gal-ed est [un monticule] de pierres : lorsqu'une maison s'écroule et devient une ruine, elle est appelée un gal (un amas). De même, les pierres sont des lettres ; lorsque les combinaisons de lettres servent à des paroles futiles, une maison en ruine se forme. C'est pourquoi cela est une montagne et un écran séparateur, etc.

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/likutei-torah/shir-hashirim/28/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak